

Częstotliwość badań monitoringowych gatunków zwierząt

Proponowana, minimalna częstotliwość badań

Opracowując propozycję częstotliwości prac monitoringowych brano pod uwagę następujące czynniki: zalecenia co do częstotliwości obserwacji dla gatunku, przedstawione w przewodnikach monitoringu, termin prac monitoringowych dla gatunku w okresie 2006-2014, zagrożenie gatunków, związek z siedliskami wrażliwymi (narażonymi na szybkie zmiany), rytm sprawozdawczości o stanie ochrony gatunków do Komisji Europejskiej oraz koszt prac monitoringowych.

W efekcie zdecydowano się na przyjęcie schematycznej częstotliwości dostosowanej do rytmu sprawozdawczości o stanie ochrony. Raporty do Komisji Europejskiej składane są co 6 lat, przyjęto więc, że każdy gatunek powinien być monitorowany przynajmniej raz na 6 lat. Gatunki o negatywnych trendach w populacjach lub/i związane z niestabilnymi siedliskami, np. półnaturalnymi powinny być monitorowane co 3 lata. Proponowana częstotliwość uwarunkowana jest po części względami pozamerytorycznymi, a mianowicie wysokimi kosztami monitoringu zwierząt, niemniej dla części gatunków okres 6 lat jest wystarczający. Dotyczy to zwłaszcza gatunków, o populacjach stabilnych lub rosnących, gatunków związanych ze stosunkowo stabilnym środowiskiem leśnym lub środowiskiem górskim, gatunków, których liczebność jest trudna do oceny (określenie „stanu populacji” na stanowisku sprowadza się do stwierdzenia obecności). Należy tu zaznaczyć, że w przypadku monitoringu prowadzonego z częstotliwością co 6 lat określanie rzeczywistych trendów populacyjnych będzie możliwe dopiero za 20-30 lat (po kilku cyklach monitoringowych). Jeśli chcemy szybciej uchwycić rzeczywiste zmiany w liczebności gatunków, monitoring stanu populacji powinien być jak najczęstszy, najlepiej coroczny. Z taką częstotliwością prowadzi się niezależne obserwacje monitoringowe dla pewnych rzadkich gatunków (np. świstak, kozica, żubr, susły), dla gatunków nietoperzy w schronieniach zimowych. Z tego też powodu zalecana częstość prac dla gatunków monitorowanych w okresie 2006-2011, podana w przewodnikach monitoringowych, jest w wielu przypadkach wyższa od planowanej (por. tab. 5). Zastosowane się do tej częstotliwości zwiększyłoby znacznie koszt monitoringu, a w przypadku wielu gatunków mogłoby być nierealne ze względów organizacyjnych (ograniczona liczba możliwych do zaangażowania specjalistów).

Uwaga: Jak już wspomniano w komentarzu do tabeli 2, zaplanowany rozkład prac monitoringowych w czasie różni się w przypadku wielu gatunków od proponowanej schematycznej częstotliwości monitoringu, przedstawionej w tabeli 5. Różnice są niewielkie (jeden rok odchylenia), a wynikają z przyczyn organizacyjnych.

Planowana minimalna częstotliwość badań gatunków (*- gwiazdką oznaczono gatunki, dla których rozłożenie prac monitoringowych na lata 2015-2020, przedstawione w tabeli różni się od proponowanej, schematycznej częstotliwości monitoringu w tej tabeli; w nawiasach - częstotliwość zalecana w przewodniku monitoringu)

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kod	Proponowana częstotliwość badań co: (liczba lat)
CHRZĄSZCZE				
1.	Biegacz urozmaicony	<i>Carabus variolosus</i>	4014	6 (4)
2.	Biegacz Zawadzkiego	<i>Carabus zawadzki</i>	4015	6

3.	Bogatek wspaniały*	<i>Buprestis splendens</i>	1085	6
4.	Jelonek rogacz*	<i>Lucanus cervus</i>	1083	6 (5)
5.	Konarek tajgowy*	<i>Phryganophilus ruficollis</i>	4021	6 (3/6)
6.	Kozioróg dębosz*	<i>Cerambyx cerdo</i>	1088	6 (4)
7.	Kreślinek*	<i>Graphoderus bilineatus</i>	1082	6 (3)
8.	Nadobnica alpejska	<i>Rosalia alpina</i>	1087	3
9.	Pachnica dębowa	<i>Osmoderma eremita</i>	1084	6 (3)
10.	Pływak szerokobrzezek*	<i>Dytiscus latissimus</i>	1081	6 (3)
11.	Pogrzebnica Mannerheima	<i>Oxyporus mannerheimii</i>	1924	6
12.	Ponurek Schneidera*	<i>Boros schneideri</i>	1920	6
13.	Rozmiazg kolweński*	<i>Pytho kolwensis</i>	1925	6
14.	Sichrawa karpacka*	<i>Pseudogautotina excellens</i>	4024	6 (1/3/5)
15.	Zagłębek brudzkowany	<i>Rhysodes sulcatus</i>	4026	6 (3)
16.	Zgniotek cynobrowy	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	1086	6 (3/6)
MOTYLE				
17.	Barczatka kataks	<i>Eriogaster catax</i>	1074	3 (3)
18.	Czerwończyk fioletek*	<i>Lycaena helle</i>	4038	3 (1)
19.	Czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>	1060	6
20.	Gorówka sudecka	<i>Erebia sudetica</i>	1069	6
21.	Krasopani hera	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	1078	6 (1)
22.	Modraszek arion*	<i>Maculinea arion</i>	1058	3 (1)
23.	Modraszek eros	<i>Polyommatus eroides</i>	4042	3 (1)
24.	Modraszek nausitous*	<i>Maculinea nausithous</i>	1061	3 (1)
25.	Modraszek telejus*	<i>Maculinea telejus</i>	1059	3 (1)
26.	Niepylak mnemosyna	<i>Parnassius mnemosyne</i>	1056	3 (3)
27.	Osadnik wielkooki	<i>Lopinga achine</i>	1067	6
28.	Postojak wiesiołkowiec*	<i>Proserpinus proserpina</i>	1076	6
29.	Przeplatka aurinia	<i>Euphydryas aurinia</i>	1065	3 (3)
30.	Przeplatka maturalna*	<i>Hypodryas maturalna</i>	1052	3 (1)
31.	Sówka puszczykówka	<i>Xylomoia strix</i>	9003	6
32.	Strzępotek edypus	<i>Coenonympha oedippus</i>	1071	3(1)
33.	Strzępotek hero*	<i>Coenonympha hero</i>	1070	3 (1)
34.	Szlaczkoń szafraniec	<i>Colias myrmidone</i>	4030	3 (1)
MIĘCZAKI				
35.	Poczwarówka Geyera	<i>Vertigo geyeri</i>	1013	3 (3)
36.	Poczwarówka jajowata	<i>Vertigo moulinsiana</i>	1016	6 (3)
37.	Poczwarówka zwężona	<i>Vertigo angustior</i>	1014	6 (3)
38.	Skójka gruboskorupowa*	<i>Unio crassus</i>	1032	3 (2)
39.	Ślimak winniczek	<i>Helix pomatia</i>	1026	6
40.	Zatoczek łamliwy	<i>Anisus vorticulus</i>	4056	6 (3)
PIJAWKI				
41.	Pijawka lekarska	<i>Hirudo medicinalis</i>	1034	6
SKORUPIAKI				
42.	Rak szlachetny	<i>Astacus astacus</i>	1091	3
WAŻKI				
43.	Łątka ozdobna	<i>Coenagrion ornatum</i>	4045	3 (populacja - 1; siedlisko - 2)
44.	Trzepla zielona	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	1037	6 (6)
45.	Zalotka większa	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	1042	6 (5)
RYBY I MINOGI				
46.	Boleń	<i>Aspius aspius</i>	1130	6 (3)
47.	Brzana	<i>Barbus barbus</i>	5085	6 (3)
48.	Brzana karpacka	<i>Barbus waleckii (B. cyclolepis)</i>	5267	6 (3)

49.	Brzanka	<i>Barbus meridionalis</i>	1138	6 (3)
50.	Głowacz białopłetwy	<i>Cottus gobio</i>	1163	6 (3)
51.	Kiełb białopłetwy	<i>Gobio belingi (albipinnatus)</i>	6157	6 (3)
52.	Kiełb Kesslera	<i>Gobio kessleri</i>	2511	6 (3)
53.	Koza	<i>Cobitis taenia</i>	1149	6 (3)
54.	Koza złotawa	<i>Sabanejewia aurata</i>	1146	6 (3)
55.	Lipień	<i>Thymallus thymallus</i>	1109	6 (3)
56.	Łosoś atlantycki	<i>Salmo salar</i>	1106	6 (3)
57.	Minóg rzeczny	<i>Lampetra fluviatilis</i>	1099	6 (5)
58.	Minóg strumieniowy	<i>Lampetra planeri</i>	1096	6 (4-5)
59.	Minóg ukraiński	<i>Eudontomyzon mariae</i>	2484	6 (3)
60.	Piskorz	<i>Misgurnus fossilis</i>	1145	6 (3)
61.	Różanka	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	1134	6 (3)
62.	Strzebla błotna	<i>Phoxinus phoxinus</i>	4009	3 (1)
PŁAZY				
63.	Grzebiuszka ziemna	<i>Pelobates fuscus</i>	1197	6 (3)
64.	Kumak górski	<i>Bombina variegata</i>	1193	6 (3)
65.	Kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>	1188	6 (3)
66.	Ropucha paskówka	<i>Bufo calamita</i>	1202	6 (3)
67.	Ropucha zielona	<i>Bufo viridis</i>	1201	6 (3)
68.	Rzekotka drzewna	<i>Hyla arborea</i>	1203	6 (3)
69.	Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>	1166	6 (6)
70.	Traszka karpacka	<i>Triturus montandoni</i>	2001	6 (3)
71.	Żaba jeziorkowa	<i>Rana lessonae</i>	1207	6 (3)
72.	Żaba moczarowa	<i>Rana arvalis</i>	1214	6 (3)
73.	Żaba śmieszka	<i>Rana ridibunda</i>	1212	6 (3)
74.	Żaba trawna	<i>Rana temporaria</i>	1213	6 (3)
75.	Żaba wodna	<i>Rana esculenta</i>	1210	6 (3)
76.	Żaba zwinka	<i>Rana dalmatina</i>	1209	6 (3)
GADY				
77.	Gniewosz plamisty	<i>Coronella austriaca</i>	1283	6 (1-3)
78.	Wąż Eskulapa	<i>Elaphe longissima</i>	1281	3 (1-2)
79.	Żółw błotny	<i>Emys orbicularis</i>	1220	3 (1-3)
NIETOPERZE				
80.	Mopek	<i>Barbastella barbastellus</i>	1308	6 (zima -1/lato - 2-3)
81.	Nocek Bechsteina	<i>Myotis bechsteinii</i>	1323	6 (zima - 1/lato -?)
82.	Nocek duży	<i>Myotis myotis</i>	1324	6 (zima - 1/lato -3)
83.	Nocek łydkowłosy	<i>Myotis dasycneme</i>	1318	6 (zima - 1/ lato -1)
84.	Nocek orzęsiony	<i>Myotis emarginatus</i>	1321	6 (zima - 1/ lato -1)
85.	Podkowiec mały	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	1303	6 (zima - 1/ lato -1)
INNE SSAKI				
86.	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>	1337	6
87.	Chomik europejski*	<i>Cricetus cricetus</i>	1339	3
88.	Darniówka tatrzańska	<i>Microtus tatricus</i>	2612	6
89.	Kozica tatrzańska	<i>Rupicapra rupicapra tatrica</i>	4006	6 (populacja - 1; siedlisko - 20)
90.	Niedźwiedź brunatny	<i>Ursus arctos</i>	1354	6 (populacja - 1; siedlisko - 6)
91.	Ryś europejski	<i>Lynx lynx</i>	1361	6 (1)
92.	Smużka stepowa	<i>Sicista subtilis</i>	2021	6
93.	Susel moręgowany	<i>Spermophilus citellus</i>	1335	6 (3)
94.	Susel perełkowany	<i>Spermophilus suslicus</i>	2608	3 (1)
95.	Świstak tatrzański	<i>Marmota marmota latirostris</i>	4003	6 (populacja - 3;

				siedlisko -20)
96.	Wilk	<i>Canis lupus</i>	1352	6 (1)
97.	Wydra	<i>Lutra lutra</i>	1355	6
98.	Żubr	<i>Bison bonasus</i>	2647	6 (populacja - 1; siedlisko – 10)